

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1184/2020
30.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Гордана Пешић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Гордана Живковић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5726/19 од 02.10.2019. године, у седници одржаној дана 30.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца АА из ..., изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5726/19 од 02.10.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Великој Плани П 2521/16 од 21.09.2017. године, ставом првим изреке, утврђено је да је повређено право на нужни наследни део тужиоца, па је извршена редукација уговора о поклону овереног код Општинског суда у Великој Плани под бр. Ов 5274/03, дана 11.12.2003. године, који су закључили тужени и његова мајка, пок. ВВ, бив. из ..., а који се односи на непокретности: к.п. бр. ..., њива "... од 45,38 ари; к.п. ..., поток, "... од 5,00 ари; к.п. бр. ..., њива "... од 1.22,65 ха; к.п.бр. ..., њива "... од 10,79 ари; к.п. бр. ..., њива "... од 1,01 ар; к.п. бр. ..., поток "... од 10,81 ар; к.п. бр. ..., њива "... од 16,81 ари; к.п.бр. ..., њива "... од 52,38 ари; к.п. бр. ..., њива "... од 31,73 ара; 1/2 од к.п. бр. ..., њива "... од 21,60 ари, све КО ..., са уделом од 1/4 наведених непокретности у корист тужиоца, што је тужени дужан да призна, те ће тужилац у оставинском поступку код тог суда у предмету О 2393/12 бити проглашен за наследника са уделом од 1/4 на наведеним непокретностима. Ставом другим изреке, наложено је Служби за катастар непокретности ... да изврши упис – забележбу постојања парнице која се води пред Основним судом у Великој Плани у предмету П 2125/16, где је тужилац АА из ... против туженог ББ из ..., тражио редукацију уговора о поклону који је закључила његова мајка, пок. ВВ са туженим ББ под Ов. бр. 5254/03, дана 11.12.2003. године и важећи је до правноснажног окончања ове парнице. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу на име трошкова парничног поступка накнади износ од 80.300,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5726/19 од 02.10.2019. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Великој Плани П 2521/16 од 21.09.2017. године, тако што је одбијен, као неоснован, тужбени захтев којим је тужилац тражио да суд утврди да је повређено његово право на нужни део и да се врши редукција уговора о поклону овереног код Општинског суда у Великој Плани под бр. Ов 5274/3, дана 11.12.2003. године, који су закључили тужени и његова мајка пок. ВВ, бив. из ..., а који се односи на непокретности, горе наведене, са уделом од 1/4 наведених непокретности у корист тужиоца и да се обавезе тужени да то призна, те да тужилац у оставинском поступку код тог суда у предмету О 2393/12 буде проглашен за наследника са уделом од 1/4 на наведеним непокретностима. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован, тужбени захтев којим је тужилац тражио да се наложи Служби за катастар непокретности ... да изврши упис забележбе постојања парнице која се води пред Основним судом у Великој Плани у предмету П 2125/16, где је тужилац АА из ... против туженог ББ из ..., тражио редукцију уговора о поклону који је закључила његова мајка пок. ВВ, са туженим ББ под бр. Ов 5254/03, дана 11.12.2003. године, важећег до правноснажног окончања ове парнице. Ставом трећим изреке, тужилац је обавезан да туженом на име трошкова поступка исплати износ од 12.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408. узводи члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11...87/18), па је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су браћа, а њихова мајка, покојна ВВ је, у својству поклонодавца, уговором о поклону овереном пред Општинским судом у Великој Плани под бр. Ов 5274/03 дана 11.12.2003. године, поклонила туженом непокретности, које је стекла на основу вансудског поравнања, закљученог са пок. супругом ГГ, под бр. Ов 1272/97, дана 15.08.1997. године. Поклонодавац је преминула дана 10.02.2006. године, а поступак расправљања њене заоставштине покренут је у предмету Општинског суда у Великој Плани О 244/06. Тај поступак је прекинут ради утврђења тековине оставиље у имовини њеног пок. супруга, ГГ, у парници вођеној пред Основним судом у Смедереву у предмету П 702/2010. Правноснажном пресудом Основног суда у Смедереву П 702/2010 од 17.06.2010. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца ББ из ... којим је тражио да се поништи уговор о поклону непокретности оверен пред Општинским судом у Великој Плани под бр. I Ов.бр. 1108/97, дана 14.07.1997. године, између сада покојног ГГ, бив.из ..., као поклонодавца и туженог АА из ..., поклонопримца, због непостојања пословне способности на страни пок. ГГ за закључење тог уговора, а одбијен је, као неоснован и евентуални тужбени захтев ББ из ... којим је тражио да се утврди да је он по основу стицања у породичној-економској заједници са туженим АА и сада пок. ГГ и ВВ сви из ..., сувласник са уделом од 1/4 на к.п. бр. ... - зграда и воћњак од 19,53 ара,

уписана у ЗКУЛ ... КО ..., тако да уговор о поклону непокретности оверен од стране Општинског суда у Великој Плани под бр. I Ов.бр. 1108/97 од 14.07.1997. године, између сада пок. ГГ, бив. из ..., као поклонодавца и АА из ..., као поклонопримца, у том делу неће производити правно дејство. По окончању наведене парнице, поново је, дана 04.10.2012. године, покренут поступак расправљања заоставштине пок. ВВ, бив. из ... . У том поступку тужени је оспорио предметни уговор о поклону закључен између туженог и њихове пок. мајке, истичући да је, тим уговором, повређен његов нужни наследни део, па је оставински суд, решењем од 13.11.2012. године, прекинуо оставински поступак и упутио је тужиоца на покретање ове парнице. Тужилац је тужбу суду у овој парници поднео дана 08.01.2013. године.

Првостепени суд је тужбени захтев тужиоца усвојио и утврдио да је предметним уговором о поклону, повређено његово право на нужни наследни део на заоставштини пок. мајке парничних странака, а која је била њена посебна имовина.

Другостепени суд је првостепену пресуду преиначио и одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца, јер је закључио да је право које је предмет заштите у овој парници тужиоцу престало пре подношења тужбе, сходно одредби члана 59. став 2. Закона о наслеђивању, пошто је оставиља преминула дана 10.02.2006. године, а тужилац тужбу ради враћања поклона због повреде нужног дела суду поднео дана 08.01.2013. године.

Врховни касациони сматра да је другостепени суд правилно применио материјално право одбијањем тужбеног захтева тужиоца, као неоснованог.

Одредбом члана 59. став 2. Закона о наслеђивању, прописано је да враћање поклона може да се захтева у року од три године од смрти оставиоачеве, у случају ако је нужни део стварно право.

Рок за остварење права на нужни део је материјално-правне и застарне природе, што значи да оставински или парнични суд не воде по службеној дужности рачуна да ли је тај рок истекао, већ само по приговору заинтересоване стране. У конкретном случају, тужени је, у одговору на тужбу од 17.04.2013. године, истакао приговор застарелости, сходно горе цитираној одредби Закона. Застарни карактер рокова за враћање поклона производи последицу да се на рокове за остварење права на нужни део сходно примењују одредбе Закона о облигационим односима, о застоју и прекиду застарелости. Застарелост се прекида чим нужни наследник у оставинском поступку истакне захтев за нужни део. Тужилац је захтев за наследни део у односу на предметни уговор о поклону истакао пред Основним судом у Смедереву у предмету О 2393/12 дана 13.11.2012. године. Пошто је оставиља преминула дана 10.02.2006. године, следи да је тада већ протекло рок за враћање поклона, прописан одредбом члана 59. став 2. Закона о наслеђивању. Застарелост престaje право захтевати испуњење обавезе, сходно одредби члана 360. став 1. Закона о облигационим односима, па пошто се тужени, као дужник, позвао на застарелост, сходно одредби члана 360. став 3. истог Закона, следи да је тужбени захтев тужиоца неоснован.

Неосновани су наводи ревизије тужиоца да је рок застаривања враћања поклона прекинут трајањем парнице П 790/02 и да је поново почео да тече након што је та

парница правноснажно окончана пресудом Апелационог суда у Београду Гж 13989/10 од 27.07.2012. године, којом је одбијена, као неоснована, жалба тужилаца и потврђена пресуда Основног суда у Смедереву, Судска јединица у Великој Плани П 702/2010 од 17.06.2010. године. Парница вођена пред Основним судом у Смедереву, Судска јединица у Великој Плани I П 702/2010, за предмет има уговор о поклону непокретности оверен пред Општинским судом у Великој Плани под бр. I Ов.бр. 1108/97 од 14.07.1997. године, који је закључен између сада пок. ГГ, бив. из ..., оца парничних странака, као поклонодавца и АА из ... (овде тужиоца), као поклонопримца, а у тој парници тужилац је ББ из ... (овде тужени).

Одредбом члана 388. Закона о облигационим односима, прописано је да се застаревање прекида подизањем тужбе и сваком другом повериочевом радњом предузетом против дужника пред судом или другим надлежним органом, у циљу утврђења, обезбеђења или остварења потраживања.

Горе наведена парница нема за предмет исти уговор о поклону као ова парница и није покренута по тужби тужиоца АА из ..., који је у тој парници тужени. При том, сматра се да није било прекида ако повериочева тужба или захтев буде одбачен или одбијен или ако издејствована или предузета мера извршења или обезбеђења буде поништена, сходно одредби члана 389. став 2. Закона о облигационим односима, што је овде случај. Дакле, није било прекида застаревања, имајући у виду да је тужилац, као нужни наследник, у оставинском поступку иза своје пок. мајке, оспорио пуноважност предметног уговора, позивајући се на повређено право на нужни наследни део, тек дана 13.11.2012. године, када је његово потраживање, по том основу, већ било застарело, пошто је од смрти оставиоца (поклонодавца), прошло више од три године.

Из тих разлога, по оцени Врховног касационог суда, неосновано се ревизијом тужиоца указује на погрешну примену материјалног права, па је одлука као у изреци ове пресуде донета у смислу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић